

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 30.5.2007
KOM(2007) 281 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

ES ir Brazilijos strateginės partnerystės link

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

ES ir Brazilijos strateginės partnerystės link

1. ES IR BRAZILIJOS PARTNERYSTĖS KŪRIMAS

Pastaraisiais metais Brazilijos vaidmuo pasaulyje nepaprastai išaugo ir ji tapo viena svarbiausių ES partnerių. Vis dėlto iki šiol ES ir Brazilijos dialogas nebuvo pakankamai išnaudotas ir daugiausia vyko kaip ES ir Mercosur šalių dialogo dalis. Brazilija bus paskutinioji iš BRICS šalių¹, su kuria ES organizuoja aukščiausio lygio susitikimą. Atėjo laikas į Braziliją žvelgti kaip į strateginę partnerę, didžiausią ekonominę jėgą Lotynų Amerikos ir regiono lydere². Pirmasis 2007 m. liepos mėn. Lisabonoje įvyksiantis ES ir Brazilijos aukščiausio lygio susitikimas suteiks esminį postūmį ES ir Brazilijos santykiams.

Pastaruoju metu vykstančiam dvišalių ES ir Brazilijos santykių aktyvėjimui ir plėtimuisi būtina visuotinė, nuosekli ir koordinuota sistema. Brazilijos ekonominis ir politinis vaidmuo didėja ir tai jai, kaip pasaulinio masto lyderei, teikia naujų atsakomybės sričių. Siūloma strateginė Brazilijos ir ES partnerystė galėtų padėti Brazilijai vykdyti teigiamą vadovaujantį vaidmenį pasaulyje ir regione ir su ES palaikyti įvairiapusį, strateginį, išsamų ir atvirą dvišalį dialogą, taip pat dialogą daugiašaliuose bei regioniniuose forumuose. Dėl tvirtų istorinių ir kultūrinių sąsajų ES ir Braziliją sieja įvairiapusiai ryšiai. Per kelerius pastaruosius metus Brazilija ėmėsi atstovauti besivystančiam pasauliui JT ir PPO. ES ir Braziliją sieja esminės vertybės ir interesai, kaip antai: pagarba teisinei valstybei ir žmogaus teisėms, susirūpinimas klimato kaita, ekonomikos augimo ir socialinio teisingumo šalies viduje ir užsienyje siekis. Brazilija yra labai svarbi ES sąjungininkė šiuos ir kitus klausimus sprendžiant tarptautiniuose forumuose.

Dėl savo vos ne visą kontinentą apimančios teritorijos, gyventojų skaičiaus ir ekonomikos vystymosi Brazilija savaime tampa Pietų Amerikos lydere ir viena svarbiausių veikėjų Lotynų Amerikoje. Šiuo metu Brazilija aktyviai imasi lyderės vaidmens Mercosur struktūroje ir iš visų šalių daugiausiai propaguoja Pietų Amerikos tautų sąjungą (UNASUR)³.

---

¹ Šį akronimą, kuris reiškia sparčiai augančios ekonomikos šalis – Braziliją, Rusiją, Indiją, Kiniją ir Pietų Afriką – 2003 m. sukūrė Goldmanas Sachsas.

² Komisijos komunikatu Tarybai ir Europos Parlamentui „Tvirtesnė ES ir Lotynų Amerikos partnerystė“ [KOM(2005) 636] suteikiamas tvirtesnės partnerystės su Lotynų Amerikos regionu pagrindas.

³ Union Sudamericana – UNASUR – formaliai įkurta 2007 m. balandžio mėn. Venesuelos aukščiausio lygio susitikime.

Brazilija vaidina esminį vaidmenį siekiant sėkmingų ES ir Mercosur derybų, kurios yra ES prioritetinis strateginis tikslas, rezultatų. Derybos nebuvo baigtos dėl per mažos pažangos prekybos srityje, dėl to nebuvo įmanoma sukurti platesnės strateginės ES ir Mercosur asociacijos. Teigiamas Brazilijos vadovavimas galėtų išjudinti Mercosur derybas. ES ir toliau pasiryžusi stiprinti politinius ir ekonominius santykius su Mercosur bloku ir plėtoti dvišalius santykius su kitomis regiono šalimis, pavyzdžiui, kaip ji juos plėtoja su Argentina, kita svarbia partnere Pietų Amerikoje (neseniai pradėtas dialogas įvairiose politikos srityse).

Kiek tai susiję su prekyba, Brazilija iš visų Lotynų Amerikos šalių gauna daugiausia ES investicijų⁴ ir yra viena iš svarbiausių ES rinkų Lotynų Amerikoje, kuri, užbaigus PPO derybas pagal Dohos plėtros darbotvarkę (DPD) ir derybas su Mercosur ir dar labiau sumažinus kliūtis prekybai, suteiks naujų galimybių ES verslui. Nors jos augimo tempas neprilygsta Kinijos ar Indijos augimo tempui⁵, Brazilija turi daug gamtos išteklių, pripažintą mokslo ir akademinį žinių bazę, didelę pramonės įvairovę ir didžiulę vidaus rinką.

Brazilija vis dar turi spręsti įvairias problemas. Šios problemos, pavyzdžiui, didelė pajamų nelygybė, yra didžiulis trukdis ir kurias vyriausybė siekia spręsti, visų pirma vykdydama „Bolsa Familia“ programą. Tai svarbi bendradarbiavimo ir dialogo su ES sritis. Brazilijoje nelygybę taip pat rodo dideli regioniniai skirtumai tarp mažiau išsivysčiusių šiaurės regionų ir labiau išsivysčiusių pietų regionų. Regioninė sanglauda – tai sritis, kurioje ES norėtų glaudžiau bendradarbiauti su Brazilija ir keistis gerąja patirtimi.

2. BENDROS DARBOTVARKĖS NUSTATYMAS

Glaudesnė, stipresnė partnerystė naudinga tiek ES, tiek Brazilijai. Tolesniame skyriuje Komisija apibrėžia kelias sritis ir sektorius pasaulio, regiono ir dvišaliu lygmenimis, kuriuose, jos manymu, glaudesnis ES ir Brazilijos bendradarbiavimas galėtų būti naudingas abiem pusėms ir galėtų sudaryti būsimos strateginės partnerystės branduolį.

Jei šis pasiūlymas Tarybai ir Parlamentui bus priimtas, jo pagrindu Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikime galėtų būti formuluojamas ES pasiūlymas Brazilijai. Remiantis tuo Brazilija kviečiama pateikti strateginį atsaką į ES pasiūlymus.

Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti pradėtas procesas, leisiantis ES ir Brazilijai sukurti bendrą strateginės partnerystės darbotvarkę.

---

⁴ 2004 m. pabaigoje 38 % visų ES kapitalo investicijų į Lotynų Ameriką buvo atlikta Brazilijoje (Eurostato 2006 m. leidinys).

⁵ Brazilijos augimo tempas 2006 m. neviršijo 3,7 %.

2.1. Daugiašališkumo stiprinimas

Braziliją ir ES sieja bendras suvokimas, kad šiandienos pasaulines problemas galima išspręsti tik vadovaujantis daugiašališkumo principu, kurio pagrindas – stiprios Jungtinės Tautos. Todėl savo veiksmais turime nuolat rodyti ryžtą vadovautis veiksmingo daugiašališkumo principu. Nesvarbu, koks būtų klausimas – JT reforma, klimato kaita, nusiginklavimas ar pasaulio prekyba – Brazilija vaidina esminį vaidmenį šalinant nesutarimus, trukdančius pasiekti sutarimą pasaulinio masto klausimais. Tiek ES, tiek Brazilija yra suinteresuotos siekti didesnio pozicijų įvairiais klausimais derinimo glaudžiau bendradarbiaujant ir konsultuojantis visais lygmenimis. ES teigiamai vertintų tvirtesnę ir aktyvesnę Brazilijos poziciją, atitinkančią jos vaidmenį ir svarbą pasaulyje, ir glaudesnę bendradarbiavimą su ES JT organuose.

- *Svarbus pirmasis žingsnis – stiprinti bendradarbiavimą visuose tarptautiniuose forumuose, nuolat konsultuojantis prieš prasidedant svarbiems JT ir kitiems susitikimams, siekiant palyginti požiūrius, ir, kai įmanoma, suderinti pozicijas, užtikrinti bendrą paramą svarbiais klausimais ir rengti bendras iniciatyvas.*

ES ir Brazilija, pavyzdžiui, galėtų pasinaudoti galimybėmis glaudžiau koordinuoti savo pozicijas JT Taikos stiprinimo komisijoje (TSK). Tai jos galėtų daryti bendradarbiaudamos, kad Taikos stiprinimo komisija, užuot buvusi dar vienu donorų koordinavimo mechanizmu, taptų, kaip iš pradžių ir buvo sumanyta, į strategiją orientuotu organu.

ES labai vertina svarbų Brazilijos vaidmenį taikos palaikymo operacijose⁶, visų pirma Haiityje, užimant vadovaujantį vaidmenį MINUSTAH taikos misijoje.

- *Aktyvus ES dalyvavimas Haiityje⁷ teikia didelių galimybių bendradarbiauti ir koordinuoti ES ir Brazilijos veiksmus Haiityje ir kitose šalyse vykdant taikos ir stabilizavimo operacijas.*

Brazilija yra suinteresuota masinio naikinimo ginklų neplatavimo režimo sukūrimu ir galbūt galėtų padėti pagerinti išsivysčiusių šalių ir G77 šalių santykius šioje srityje.

- *ES ir Brazilija turėtų glaudžiai bendradarbiauti siekiant paremti ir toliau plėtoti pasaulinį masinio naikinimo ginklo neplatavimo režimą.*

Pastaraisiais metais Brazilija prisiėmė vadovaujantį vaidmenį PPO besivystančių šalių vardu, visų pirma žemės ūkio produktų prekybos srityje ir G20 grupėje. Brazilija ir ES sieja siekis dar labiau stiprinti daugiašalę prekybos sistemą, kad pasaulio rinkų atvėrimo teikiama nauda geriau galėtų pasinaudoti visų išsivystymo lygių šalys. Dėl to Brazilija ir ES privalo imtis ypatingos atsakomybės užbaigti tebesitęsiančias Dohos raundo derybas.

---

⁶ Šiuo metu Brazilija dalyvauja JT Taikos palaikymo operacijose šiose šalyse: Sudane, Dramblio Kaulo Krante, Liberijoje, Etiopijoje ir Eritrėjoje, Haiityje, Rytų Timore ir Kipre.

⁷ ES įnašas į Haiitį 2002–2007 m. (9-asis EPF) siekia beveik 300 mln. EUR ir beveik 233 mln. EUR skirta 2008–2013 m. laikotarpiui.

Ilgesniu laikotarpiu turime aktyviau spręsti naujus uždavinius, susijusius su pasaulio ekonomikos raida. Vis svarbesnį vaidmenį siekiant užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir tvarią plėtrą vaidina reguliavimo klausimai.

- *ES ir Brazilija turėtų ir toliau vaidinti aktyvų vaidmenį įvairiais PPO derybų lygmenimis, kad derybos būtų baigtos 2007 m.*

G20 finansų ministrų forume Brazilija galėtų būti viena svarbiausių partnerių rengiant bendrą poziciją su ES, įskaitant diskusijas dėl tarptautinės finansinės sąrangos reformos. Tai bus ypač aktualu 2008 m., Brazilijos pirmininkavimo G20 laikotarpiu.

2.2. Žmogaus teisių standartų kėlimas, demokratijos ir gero valdymo skatinimas

ES ir Braziliją jau seniai sieja bendros vertybės ir interesai žmogaus teisių apsaugos ir puoselėjimo, demokratijos, teisinės valstybės ir valdymo stiprinimo srityse. Abi šalys aktyviai pasisako už visapusio visam pasauliui bendrų standartų organo ir įvairių jų įgyvendinimo priemonių sukūrimą. Galimybių sinergijai ir tolesniam bendradarbiavimui puoselėjant žmogaus teises visame pasaulyje teikia darbas Žmogaus teisių taryboje ir Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos Trečiajame komitete. ES ir Braziliją taip pat sieja bendras interesas skatinti demokratiją ir teisinę valstybę bei gerą valdymą visose šalyse.

- *Žmogaus teisių srityje ES ypač suinteresuota glaudžiu bendradarbiavimu su Brazilija atitinkamuose JT organuose, siekiant didesnio bendro sutarimo dėl atskiroms šalims ar klausimams rengiamų rezoliucijų ar bendro finansavimo iniciatyvų.*

2.3. Tūkstantmečio vystymosi tikslų siekimas ir regioninio bei socialinio vystymosi skatinimas

Bendradarbiavimas siekiant tarptautiniais veiksmais pažaboti skurdą ir nelygybę pasaulyje. Kaip ir kitos augančios ekonomikos šalys, Brazilija vis aktyviau bendradarbiauja su kitomis Pietų šalimis, visų pirma su savo kaimynėmis ir portugališkai kalbančiomis Afrikos šalimis. Daugelis „atsirandančių donorų“ siekia trumpalaikių rezultatų ir atlygio, tuo tarpu Brazilijos (gana nedidelės apimties) bendradarbiavimo programoje labiau pabrėžiamas ilgalaikis, tvarus vystymasis. Gerai žinomas Brazilijos aktyvus daugiašalės platformos palaikymas ir darbas kuriant naujoviškus daugiašalius ir trišalius bendradarbiavimo modelius, kaip antai JT 2004 m. Brazilijos prezidento Lula, Čilės, Prancūzijos ir JT iniciatyva pradėti „Kovos su badu ir skurdu veiksmai“⁸. Sutampa ES ir Brazilijos požiūriai vystomojo bendradarbiavimo, kaip priemonės taikai ir saugumui skatinti, klausimu.

---

⁸ Daugiau nei 100 šalių pasirašė šią 2004 m. JT deklaraciją, kuria siūloma panaudoti naujoviškus finansinius mechanizmus TVT pasiekti. Remiantis šia iniciatyva 2006 m. įkurta Tarptautinė vaistų pirkimo priemonė (UNITAID), siekiant kovoti su trimis daugiausia žmonių gyvybių pasiglemžiančiomis ligomis – tuberkulioze, AIDS ir maliarija. Šią priemonę finansuoja: JK, Prancūzija, Italija, Ispanija ir Švedija.

Labai vertingas EB ir Brazilijos dvišalis bendradarbiavimas pagal temines programas⁹. Patvirtinti projektai ir programos tokiose srityse: administracinė ir ekonominė reforma, socialinis vystymasis ir aplinka.

Komisija siekia išnagrinėti trišalio bendradarbiavimo su Brazilija ir portugališkai kalbančių šalių bendrija (PKŠB) būdus (pvz. energetikos srityje) ir sukurti pagrindą ryšiams su Brazilija ir portugališkai kalbančiomis Afrikos valstybėmis stiprinti.

- *Komisija yra pasirengusi aktyvinti bendradarbiavimą su Brazilija vystymosi pagalbos srityje, visų pirma dėl trišalio bendradarbiavimo su PKŠB vystomojo bendradarbiavimo veiksmų srityje.*

Dialogas socialinės, užimtumo ir regioninės politikos klausimais. Nors Brazilija yra viena iš mažiausiai nuo pagalbos priklausomų Pietų Amerikos šalių (oficiali vystymosi pagalba sudaro 0,05 % BNP), šalyje didelis skurdas (pvz., skurdo lygis siekia 27,9 %) ir aukštas GINI indeksas (2003 m. siekęs 58,2, 2005 m. sumažėjęs iki 56,7); taip pat didėja problemos dėl regioninių vystymosi skirtumų. Pasitelkus „Bolsa Familia“ ir kitas veiksmingas programas Brazilijai pavyko padidinti Žmogaus socialinės raidos rodiklį¹⁰ ir 10 metų anksčiau nei numatyta – iki 2012 m. – perpus sumažinti ypač didelį skurdą, tačiau dar daug kas darytina, kad ištekliai būtų paskirstomi tolygiau. Brazilijos užimtumo struktūra kinta labai sparčiai, o įvairūs globalizacijos aspektai kelia sunkumų plėtojant regioninę ir socialinę politiką ir menkina gebėjimus visuomeniniais veiksmais mažinti nelygybę. Daugelis Lisabonos strategijos aspektų skirti šiems uždaviniams spręsti. Tiek ES, tiek Brazilijai būtų naudinga dalytis savo patirtimi dėl politikos priemonių. Pasinaudodama ES ir Brazilijos dialogu socialinės, užimtumo ir regioninės politikos klausimais, Brazilija galėtų pasidalyti su kitomis Lotynų Amerikos šalimis savo patirtimi taikant naujoviškus skurdo, nelygybės ir socialinės atskirties problemų sprendimo būdus.

- *Neseniai pradėtas ES ir Brazilijos dialogas socialiniais ir užimtumo klausimais suteikia pagrindą keistis gerąja patirtimi ir aptarti politiką užimtumo, socialinės apsaugos įtraukties ir socialinio dialogo srityse.*
- *Dialogas regioninės politikos klausimais leis Brazilijai perduoti ES patirtį mažinant regioninius skirtumus ir siekiant geresnės teritorinės pusiausvyros bei keistis gerąja patirtimi kuriant ir įgyvendinant regioninę politiką, visų pirma tokiais klausimais: partnerystė įvairiais lygmenimis (įtraukiant regioninius ir vietos veikėjus, privatių sektorių ir pilietinę visuomenę), vidutinės trukmės strateginis planavimas, sverto poveikis šalies ištekliams (viešiesiems ir privatiesiems), administracinių gebėjimų vystymas, tarpinstitucinis koordinavimas ir komunikacija, vertinimo kultūros sklaida ir regionų bendradarbiavimas.*

---

⁹ Bendra bendradarbiavimo projektų ir programų paketo suma siekia 165 mln. EUR, neįskaitant MTTP projektų.

¹⁰ 2004 m. 69-a pozicija tarp 177 šalių (šaltinis: JTVP 2006 m. Žmogaus socialinės raidos ataskaita).

- *Brazilija galėtų naudingai keistis patirtimi su kitomis Pietų Amerikos šalimis ir teikti naujoviškus skurdo, nelygybės ir socialinės atskirties problemų sprendimus, taip pat sprendimus, kaip mažinti regioninius skirtumus, didinti socialinę apsaugą ir užtikrinti deramas darbo sąlygas visiems.*

2.4. Aplinkos apsauga

Brazilijoje yra pasaulyje didžiausi likę atogrąžų miškų plotai. Brazilija yra svarbi ES partnerė, siekiant aktyvesnių tarptautinių veiksmų kovojant su klimato kaita ir sustabdant biologinės įvairovės nykimą. Būtina tvirta ir nuolatinė politinė valia, kad būtų priimtas išsamus pasaulinis susitarimas klimato klausimu, siekiant apriboti temperatūros kilimą 2° C, palyginti su ikipramoniniu laikotarpiu. Kaip išdėstyta 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate dėl pasaulio klimato kaitos apribojimo iki 2 Celsijaus laipsnių, kurį 2007 m. kovo 8–9 d. pavasario Europos Vadovų Taryboje patvirtino valstybių ir vyriausybės vadovai, ES mano, kad, atsižvelgiant į klausimo aktualumą, derybos dėl pasaulinio išsamaus susitarimo po 2012 m., grindžiamo bendros, tačiau diferencijuotos atsakomybės principu, turi būti pradėtos šių metų gruodžio mėn. Balyje įvyksiančioje JT klimato kaitos konferencijoje, ir turėtų būti baigtos 2009 m. Būtinai aukšto lygio politinis įsipareigojimas, siekiant sustiprinti ir įgyvendinti JT Biologinės įvairovės konvenciją ir pasiekti Pasaulio aukščiausio lygio susitikimo dėl tvaraus vystymosi 2010 m. biologinės įvairovės tikslą. ES ir Brazilija taip pat siekia spręsti ir kitus aplinkos klausimus, visų pirma miškų apsaugos, racionalios vandentvarkos, jūrų aplinkos, užterštumo gyvsidabriu ir netausių vartojimo ir gamybos modelių.

ES ir Brazilija ne tik kartu dirba tarptautinėje arenoje, bet ir viena su kita konsultuojasi įvairiais aplinkosaugos klausimais. Reguliariai vyksta Europos Komisijos ir Brazilijos politikos dialogo susitikimai aplinkos ir klimato kaitos klausimais. ES taip pat suinteresuota pasidalinti patirtimi racionalios vandentvarkos ir netausių vartojimo ir gamybos modelių sprendimo srityje.

- *ES turi plėtoti ir stiprinti Aplinkos politikos dialogą su Brazilija klimato kaitos, racionalios vandentvarkos, biologinės įvairovės ir miškų išskirtimo klausimais, įskaitant vietos gyventojų vaidmenį, kad geriau suprastume vienas kito pozicijas ir taip didintume mūsų bendrą poveikį šiose srityse.*
- *ES reikėtų veikti drauge su Brazilija tarptautiniuose forumuose, siekiant plėtoti diskusijas klimato kaitos ir miškų išskirtimo klausimais, kad būtų pasiektas susitarimas dėl pasaulinės sistemos po 2012 m.*
- *Taip pat reikėtų glaudžiau bendradarbiauti, siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės konvenciją ir pasiekti 2010 m. biologinės įvairovės tikslą, taip pat kitais pasaulinio masto klausimais, pavyzdžiui, sprendžiant užterštumo gyvsidabriu problemą.*

2.5. Bendradarbiavimo energetikos srityje stiprinimas

Brazilija yra pirmoji šalis, sėkmingai įgyvendinusi labai didelio masto biodegalų gamybą, kuri turi ir tolesnio plėtojimo potencialą. Ji pirmauja visuose biodegalų gamybos, paskirstymo ir vartojimo etapuose. ES neseniai patvirtino, kad didesnis atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimas yra pagrindinis ES energetikos politikos prioritetas. ES vadovų priimtame 2007 m. veiksmų plane dėl Europos energetikos politikos nustatomi ambicingi tikslai dėl energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių (20 %) ir biodegalų (ne mažiau kaip 10 %) dalies naudojimo iki 2020 m.

ES ir Brazilija yra įsitikinusios, kad bendradarbiavimas šioje srityje gali būti naudingas abiem pusėms. Partnerystė šioje srityje pradėta Brazilijos 2007 m. kovo mėn. organizuotame Tarptautiniame biodegalų forume¹¹. Forumas prisideda prie bendrų standartų sukūrimo, siekiant sudaryti sąlygas tarptautinės rinkos augimui, tuo pačiu užtikrinant tvarią gamybą, sudarančią sąlygas mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas, ir spręsti kitus tvarios plėtros uždavinius. Tarptautinė Komisijos 2007 m. liepos 5–6 d. Briuselyje organizuojama konferencija sudarys sąlygas šį bendradarbiavimą gerokai išplėsti.

ES taip pat siekia stiprinti bendradarbiavimą su Brazilija energijos efektyvumo srityje tiek dvišaliu lygmeniu, tiek ateityje pasirašant tarptautinį pagrindų susitarimą.

- *2007 m. pradėtas EB ir Brazilijos energetikos politikos dialogas gali stipriai pastūmėti į priekį ES ir Brazilijos bendradarbiavimą energetikos srityje tiek reguliavimo, tiek techniniu lygmeniu. Šis dialogas turėtų apimti tokius klausimus: biodegalų ir kitų atsinaujinančios energijos šaltinių, energijos efektyvumo ir mažai anglies junginių išskiriančių energijos technologijų. Dialogas taip pat sudarys sąlygas glaudesniems ryšiams, keitimuisi požiūriais į svarbius tarptautinės energetikos vystymosi pokyčius ir politikos priemonių, skirtų didinti energetinį saugumą ir tvarumą, rėmimui.*

2.6. Lotynų Amerikos stabilumo ir klestėjimo didinimas

Per pastaruosius kelerius metus Brazilija sustiprino santykius su kaimynais, visų pirma Argentina, su kuria sukurti strateginiai santykiai.

Politine prasme Brazilija tapo vienu iš esminių Pietų Amerikos stabilumo ramsčių. Ji sugebėjo savo politine ir institucine sistema spręsti problemas, su kuriomis susiduria daugelis regiono šalių (pavyzdžiui, socialinės sanglaudos problema).

---

¹¹ Kiti nariai – Kinija, Indija, JAV, Pietų Afrika.

Brazilija buvo pastangų stiprinti Pietų Amerikos integraciją tiek pasitelkiant Mercosur, tiek 2004 m. gruodžio mėn. įkuriant Pietų Amerikos tautų bendriją, priešakyje; šiomis pastangomis 2007 m. balandžio mėn. regioniniame vadovų susitikime įkurta UNASUR. Pastaraisiais metais Brazilijos santykiai su kaimyninėmis šalimis buvo nuosaikūs – tai rodo, kaip Brazilija sprendė klausimus, kuriais jos ir Venesuelos bei Bolivijos požiūriai išsiskyrė.

Energetikos, telekomunikacijų, vandens ir transporto sistemų tarpusavio sujungiamumas vaidina svarbų vaidmenį Lotynų Amerikos stabilumo ir gerovės didinimui. Brazilijos dalyvavimas didelėje regioninėje energetikos sistemoje yra esminė sąlyga jos indėliui į regiono energetikos infrastruktūras. Sukūrus abu vandenynus jungiančius transporto koridorius ties visos Amerikos ašimis reiškia, kad Brazilija dabar geriau integruota į Lotynų Amerikos transporto tinklus.

Brazilija vaidina esminį vaidmenį ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalių bendradarbiavime. ES labai vertina aktyvų Brazilijos dalyvavimą diskusijose dėl socialinės sanglaudos, pavyzdžiui, jos dalyvavimą būsimajame ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalių forume socialinės sanglaudos klausimais.

- *ES dirbs drauge su Brazilija įgyvendindama 2006 m. kovo mėn. ES ir Lotynų Amerikos šalių forumo socialinės sanglaudos klausimais rekomendacijas ir toliau plėtodama forumo darbotvarkę. Pasirengimas ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalių forumui socialinės sanglaudos klausimais teikia gerų galimybių dialogui plėtoti. Abi šalys taip pat galėtų bendrai skatinti tarptautines organizacijas ir pilietinę visuomenę plėtoti socialinę sanglaudą.*
- *ES teigiamai vertintų Brazilijos dalyvavimą rengiant kitą ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalių aukščiausiojo lygio susitikimą Limoje 2008 m.*

2.7. Mercosur darbotvarkės įgyvendinimas

Neabejotina Brazilijos ir jos didelės rinkos svarba ir įtaka Mercosur. 2005 m. Brazilijos BVP sudarė beveik 80 % viso Mercosur BVP¹². Brazilija yra Pietų Amerikos ekonomikos variklis ir jos ekonomikos politikos kryptys veiks viso regiono ekonominį stabilumą ir ekonominę integraciją.

Atsižvelgiant į Brazilijos įtaką Mercosur, tvirtesni ES politiniai santykiai su tokia svarbia šalimi padėtų sustiprinti Mercosur šalių vidaus integraciją bei ES ir Mercosur santykius.

---

¹² Šaltinis: Pasaulio bankas.

Skleisdama žinias apie ES ir patirtį, įgytą rengiant bendrą darbotvarkę su ES, Brazilija geriau gali remti Mercosur pastangas kurti bendrą rinką ir politinę sąjungą. Tai ypač aktualu šiuo metu, kai Mercosur pergyvena sunkų savo raidos etapą. Mercosur šalys dar turi dirbti, kad baigtų įgyvendinti kelis ekonominės integracijos aspektus: baigtų kurti muitų sąjungą ir paslaugų bendrąją rinką. Visų Mercosur besivystančių šalių nuomonės formuotojai vis labiau supranta, kad Mercosur šalių grupė turi nusistatyti ambicingesnius tikslus ir padidinti veiksmingumą, be kita ko sukurdama politinę ir užsienio politikos dimensiją. Brazilijos vyriausybė ne kartą domėjosi ES patirtimi kaip modeliu Mercosur integracijai, nors Mercosur šalių vyriausybės, siekdamos ekonominės ir politinės integracijos, paprastai labai nenoriai perduoda galią viršvalstybinėms institucijoms. ES yra didžiausia Mercosur rėmėja ir pagrindinė donorė.

Sustiprintas dialogas taip pat padės abiem šalims priimti ES ir Mercosur asociacijos susitarimą, kurio sėkmė neatsiejamai susijusi su pačių Mercosur šalių politine ir ekonomine integracija – procesu, kuriame Brazilija galėtų vaidinti vadovaujantį vaidmenį.

- *Tikimės, kad Brazilija konstruktyviai prisidės prie subalansuoto ir išsamaus ES ir Mercosur susitarimo sudarymo.*
- *ES ir Brazilija turėtų kartu apsvarstyti galimybes, kaip maksimaliai padidinti bendradarbiavimą ir keitimąsi patirtimi regioninės integracijos klausimais.*

2.8. Prekybos ir ekonominių santykių stiprinimas

Prekybos ir investicijų plėtojimas. Brazilija yra svarbiausia ES rinka Lotynų Amerikoje; prekyba su Brazilija sudaro trečdalį visos ES prekybos su šiuo regionu, o dvišalės prekybos srautų metiniai augimo tempai pastaraisiais metais siekia dviženklis skaičius. ES taip pat yra Brazilijos svarbiausia prekybos partnerė: 22 % viso Brazilijos prekybos srauto tenka prekybai su ES. Tačiau prekyba su Brazilija sudaro tik 1,8 % visos ES prekybos; ji užima tik vienuoliką vietą tarp didžiausių ES prekybos partnerių (Eurostatas, 2005 m.). Tai rodo, kad šios rinkos potencialas ES yra didžiulis. Iš visų BRIC šalių Brazilija pritraukė daugiausia ES tiesioginių užsienio investicijų (TUI)¹³ – 80,1 mlrd. EUR. Brazilija taip pat daug investuoja ES¹⁴, visų pirma į tokius sektorius kaip prekyba, kasybos ir statybos.

---

¹³ Nors investicijų srautas į Rusiją, Kiniją ir Indiją 2003–2005 m. viršijo investicijų srautą į Braziliją, bendra ES investicijų į Braziliją apimtis yra didesnė, nei į kitas BRIC šalis kartu paėmus: 2005 m. investicijos į Braziliją siekė 80,1 mlrd. EUR, Rusiją – 31,3 mlrd. EUR, Kiniją – 31,3 mlrd. EUR, Indiją – 13,7 mlrd. EUR.

¹⁴ Vien 2005 m. ES investuota 5,2 mlrd. EUR Brazilijos kapitalo (šaltinis: Banco Central do Brasil).

Atsižvelgiant į gana aukštą dabartinį Brazilijos prekių ir paslaugų rinkų apsaugos lygmenį, mūsų tikslai siekiant patekti į rinką – dar labiau DPD derybomis bei ES ir Mercosur derybomis padidinti prekybos galimybes. Todėl ES skatina Braziliją mažinti tarifines ir netarifines kliūtis, remti ekonomikos reformą ir plėtoti gerą valdymą mokesčių srityje bei sukurti stabilią reguliavimo aplinką ūkio subjektams, įskaitant užsienio investuotojus. Atviresnis prekybos ir investicijų Brazilijoje klimatas padidintų konkurencingumą visuose sektoriuose ir sukurtų sąlygas gerovei didinti.

- *Būsimoji ES ir Brazilijos partnerystė suteikia galimybę, papildant ES ir Mercosur diskusijas, spręsti specialius abiem šalims aktualius klausimus, pavyzdžiui, palaikant dialogą intelektualinės nuosavybės, pramonės politikos ir bendradarbiavimo reguliavimo klausimais, bei konsultacijas sanitarijos ir fitosanitarijos (SFS) srityje, gerinant bendrą atitinkamų SFS sąlygų, galinčių turėti poveikį prekybai, supratimą.*

Ekonominiai ir finansiniai klausimai. Atsižvelgiant į didelį Brazilijos poveikį pasaulio ekonomikai ir įtaką svarbiuose tarptautiniuose forumuose, kaip antai G20, PPO ir G8 išorės santykių darbo grupei, ES taip pat turėtų stiprinti dialogą su Brazilija finansų ir makroekonomikos klausimais. Tokių klausimų pavyzdžiai: makroekonominių ir fiskalinių uždavinių sprendimas, tvarią plėtrą didinančių struktūrinių reformų strategijos ir socialinės sanglaudos klausimai.

- *Plėtojant ES ir Brazilijos strateginę partnerystę reikėtų palaikyti reguliarių dialogą makroekonominiais klausimais.*

Europos investicijų banko (EIB) paskolos buvo svarbios stiprinant ekonominius Brazilijos ir ES ryšius, ir padėjo privačiojo sektoriaus vystymui. Brazilija yra didžiausia EIB paskolų gavėja Lotynų Amerikoje; ji ir toliau liks svarbia EIB paskolų gavėja. EIB finansavimu Brazilijoje bus siekiama šių ES tikslų: aplinkos tvarumo (įskaitant klimato kaitos švelninimą), energetinio saugumo, TUI rėmimo ir technologijų bei patirties perdavimo.

Informacinė visuomenė. Tiek ES, tiek Brazilija suvokia, kad *informacijos ir ryšių technologijos (IRT)* yra būtinos ne tik inovacijoms, konkurencingumui, ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti bei viešojo sektoriaus veiksmingumui didinti, bet yra svarbios ir socialine prasme, nes gerina socialinę sanglaudą, didina gyvenimo kokybę ir mažina skurdą.

- *ES tikslas yra toliau plėsti dvišalį dialogą ir bendradarbiavimą IRT klausimais, apimant reguliavimo, politikos ir mokslinių tyrimų aspektus. Tai padės užtikrinti deramą ir stabilią reguliavimo sistemą šiame sektoriuje, geriausiai išnaudoti IRT, siekiant viešosios politikos ir socialinės gerovės tikslų, ir sukurti apsikeitimo sistemą atitinkamose mokslo ir technologijų srityse.*

Oro transportas. Per metus reguliariaisiais skrydžiais tarp Brazilijos ir ES skrenda apie keturis milijonus keleivių, todėl oro transporto rinka yra labai svarbi siejant ES ir Brazilijos žmones ir verslą. Kad sektorius galėtų vystytis, oro paslaugoms tarp Brazilijos ir ES reikalingas stabilus teisinis pagrindas. Todėl reikia pakoreguoti Brazilijos ir ES valstybių narių oro transporto susitarimus, atsižvelgiant į ES bendrąją aviacijos rinką. Brazilijai pripažinus ES dvišaliuose oro paslaugų susitarimuose, ji galėtų užimti svarbią vietą įvairiais aviacijos politikos aspektais. Geras skrydžių valdymo pavyzdys – SESAR (Europos oro eismo vadybos sistemos) projektas, kuriuo, didinant bendradarbiavimą aviacinės saugos srityje, visų pirma dėl tinkamumo skraidyti pažymėjimų išvadų pripažinimo, siekiama padidinti oro transporto saugumą, veiksmingumą ir tvarumą aplinkos požiūriu.

- *ES prioritetas – neatidėliojant pakoreguoti Brazilijos ir ES valstybių narių oro transporto susitarimus.*

Jūrų transportas ir jūrų valdymas. Tiek Brazilija, tiek ES yra svarbios pasaulio ekonomikos dalyvės ir jūrų transportas vaidina esminį vaidmenį augimui, prekybai ir vystymuisi. Neseniai pradėtas ES ir Brazilijos dialogas jūrų transporto politikos klausimu turėtų būti toliau plėtojamas, siekiant pagerinti sąlygas Brazilijos ir ES laivybos bendrovėms, padėti vystyti Brazilijos ir ES jūrų transportą, sustiprinti bendradarbiavimą abiemis šalims svarbiose srityse, kaip antai: uostai, vidaus vandenių transportas, infrastruktūra, saugi laivyba, ir tarptautinėse organizacijose aptarti požiūrių skirtumus.

- *Šalims galbūt vertėtų pradėti bendradarbiauti įvairiuose sektoriuose jūrų valdymo klausimais, apimant įvairius aspektus – nuo transporto, žuvininkystės, jūrų mokslinių tyrimų, jūrų aplinkos apsaugos ir tvaraus gamtinių išteklių naudojimo, iki tinkamo planavimo, valdymo ir teisėsaugos.*
- *Reikia toliau plėtoti neseniai pradėtą ES ir Brazilijos jūrų transporto politikos dialogą.*

Brazilijos vyriausybė paskelbė **mokslą, technologijas ir inovacijas** prioritetinėmis sritimis¹⁵. Dvišalis bendradarbiavimas taip pat svarbus – Brazilija yra viena svarbiausių trečiųjų šalių dalyvių Mokslinių tyrimų šeštojoje bendrojoje programoje (2002–2006 m.), pagal kurią ji vykdo bendrą tyrimų veiklą dvišaliu ir regioniniu lygmenimis visose svarbiausiose teminėse srityse – aplinkos, maisto, sveikatos, energijos ir sausumos transporto. Neseniai įsigaliojęs ES ir Brazilijos bendradarbiavimo susitarimas mokslo ir technologijų srityse bei naujos galimybės tarptautiniams partneriams dalyvauti ES mokslinių tyrimų septintojoje bendrojoje programoje (2007–2013 m.) sudaro sąlygas bendradarbiavimui didinti.

---

¹⁵ Dabartinės 1 % BVP investicijos į mokslinius tyrimus turėtų padvigubėti iki prezidento Lula antrosios kadencijos pabaigos.

- *Plėtojant teminį dialogą bendros svarbos srityse reikia toliau stiprinti sektorių dialogą mokslo ir technologijų srityse ir gerinti bendrą planavimą, siekiant nustatyti prioritetus.*
- *Brazilija skatinama, jeigu ir kai įmanoma, finansuoti savo atstovus, dalyvaujančius Septintosios bendrosios programos veikloje. Abi pusės turėtų gerinti sąlygas mokslininkų judumui. ES tokį mokslininkų judumą skatina specialia programa „žmonės“. ES ir Brazilija turėtų stiprinti ir gerinti žinomumą apie bendradarbiavimą šioje srityje.*
- *Reikėtų apsvarstyti EURATOMO ir Brazilijos susitarimo sudarymo galimybę, remiantis esamu tokio susitarimo su kitomis šalimis modeliu. Susitarimas galėtų apimti bendradarbiavimą specialioje srityje, pavyzdžiui, branduolio sintezės, skatinant Brazilijos prisijungimą prie Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) projekto, arba platesnę branduolinių tyrimų srityje.*

Palydovinės navigacijos sistema Galileo. Reikėtų toliau plėsti šalių bendradarbiavimą palydovinės navigacijos sistemos Galileo srityje, tuo tikslu pasirašant naują bendradarbiavimo susitarimą (pirminės apsikeistos informacijos ir kitų kontaktų pagrindu).

- *Brazilijos bendradarbiavimas Galileo programoje suteiktų puikią glaudesnio ES ir Brazilijos pramonės ir mokslo bendradarbiavimo galimybę aukštųjų technologijų srityje.*

2.9. Teisingumas, laisvė ir saugumas

ES ir Brazilija turėtų bendradarbiauti, taip pat tarptautiniuose forumuose, siekdamos nustatyti tarptautinius kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija standartus, skatindamos bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir visų pirma iki galo įgyvendindamos JT kovos su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir korupcija konvencijas ir protokolus. ES ir Brazilija taip pat turėtų plėtoti regioninį įvairiapusių bendradarbiavimą teisėsaugos srityje. ES ir Brazilijos bendradarbiavimas kovojant su neteisėta narkotikų prekyba turėtų būti grindžiamas bendros atsakomybės principu ir remti politikos kryptį ir programą, kurios didintų Brazilijos pajėgumą integruotai ir subalansuotai spręsti pasaulinę narkotikų problemą.

Komisija įsitikinusi, kad ateinančiais mėnesiais pavyks susitarti ir pasirašyti Europos Bendrijos ir Brazilijos susitarimą, panaikinantį trumpalaikes visas. Šiuo susitarimu Brazilija panaikintų nevienodą kai kurių ES piliečių traktavimą po 2004 m. ES plėtos ir užtikrintų bevizės keliones tiek Brazilijos, tiek Europos piliečiams. Komisija birželio mėn. pabaigoje turėtų priimti derybų įgaliojimo projektą.

Reikia pažymėti, kad šiose derybose turėtų būti svarstoma kova su neteisėta imigracija, siekiant glaudesnio ES ir Brazilijos bendradarbiavimo. Ypač aktualus su migracija susijęs pastaraisiais metais gerokai pagausėjusių piniginių perlaidų iš Europos į Braziliją klausimas. Tinkamai valdomos piniginės perlaidos galėtų prisidėti prie ekonomikos augimo ir plėtros. Diskusijose, taip pat palaikant makroekonominį dialogą, turėtų būti nagrinėjama, kaip dar palengvinti pinigines perlaidas.

- *ES ir Brazilija turėtų plėtoti regioninį teisėsaugos bendradarbiavimą įvairiose srityse.*

2.10. Žmonių vienijimas

Žinoma, ES ir Brazilijos santykių esmė – gerokai daugiau nei vien tik ekonominiai interesai – jas sieja istoriniai ryšiai, kultūrų ir kalbų bendrumas, universitetų bendradarbiavimas, sporto ryšiai, plėtojamas turizmas abiem kryptimis, verslo ryšiai, bendri interesai sveikatos srityje ir kt.

Siekiant stiprinti ir plėsti ES ir Brazilijos santykius, būtina imtis veiksmų žmonių informuotumui ir supratimui apie vienas kito kultūrą ir visuomenę didinti. Reikia tiesiogiai ištirti Brazilijos žmonių požiūrį į ES ir žinias apie ją ir atvirkščiai, ES visuomenės požiūrį į Braziliją ir žinias apie ją, kurti ir įgyvendinti strategijas matomumui ir žinioms didinti, stiprinti supratimą ir šalinti neteisingus įsivaizdavimus.

Aukštasis mokslas

Nemažas susidomėjimas ES ir Brazilijos bendradarbiavimu aukštojo mokslo klausimais, akademinų žinių plėtimu ir būsimojo mokslo elito susiejimu. Brazilija aktyviai dalyvavo ES aukštojo mokslo programose *ALBAN*¹⁶, *Erasmus Mundus*¹⁷ ir ES valstybių narių dvišalėse apsikeitimo programose. Brazilija taip pat aktyviai dalyvavo ES ALFA¹⁸ programoje, skirtoje ES ir Lotynų Amerikos universitetų bendradarbiavimui. Svarstoma pradėti politikos dialogą dėl švietimo, siekiant apsikeisti geriausia patirtimi.

- *ES siūlo toliau plėtoti mūsų kultūrų dialogą ir mainus, artimiausioje ateityje aktyvinant universitetų mainus, juos finansuojant iš ES 2007–2013 m. šalies strategijos dokumento. 30,5 mln. EUR numatyta skirti papildomoms Erasmus Mundus stipendijoms Brazilijos studentams.*

---

¹⁶ Nuo 2003 m. apie 2 500 Brazilijos studentų dalyvavo ES ALBAN aukštojo mokslo Lotynų Amerikai programoje – tai sudaro 30 % dalyvių iš Lotynų Amerikos.

¹⁷ Brazilija sėkmingiausiai iš visų Lotynų Amerikos šalių dalyvauja Erasmus Mundus programoje. 89 Brazilijos institucijų studentai ir 28 mokslininkai gavo Erasmus Mundus stipendiją studijoms arba darbui Europoje 2004–2006 m. Septyni Brazilijos universitetai dalyvauja Erasmus Mundus magistro kursų partnerystės programoje.

¹⁸ ALFA II (América Latina Formação Académica) – apie 70 Brazilijos aukštojo mokslo įstaigų įgyvendino 136 projektų, iš kurių 82 projektais buvo įgyvendinta apie 1 300 Lotynų Amerikos ir ES mainų semestrų.

Kultūra. ES ir Braziliją sieja bendras požiūris ir tikslai kultūros srityje, visų pirma susiję su kultūrų įvairove ir kultūrų dialogu. Neseniai pradėtu sektorių dialogu bus puoselėjama kultūrų įvairovė ir skatinamas kultūros pramonės šakų vystymas. Plėtojant dialogą ypatingas dėmesys bus kreipiamas į UNESCO konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo ir į bendradarbiavimo tarptautiniuose forumuose didinimo, siekiant veiksmingo konvencijos įgyvendinimo. Kalbų įvairovės srityje ES galėtų pasidalyti geriausia patirtimi skatinant kalbų įvairovę.

Pilietinė visuomenė. Pasitelkiant pilietinę visuomenę taip pat reikia didinti Brazilijos ir ES tautų kontaktus. ES ir Brazilijai aktualūs bendros svarbos klausimai, kaip antai: klimato kaita, aplinka, skurdo mažinimas, socialinis vystymas, urbanizacija, taip pat labiau techninio ir ekonominio pobūdžio klausimai, kaip antai: mokslas ir technologijos bei jūrų transportas.

- *Reikėtų didinti pilietinės visuomenės kontaktus įvairiose srityse.*
- *Jaunimo mainai ir bendradarbiavimas ne per formalus švietimo sistemą galėtų būti didinami pagal programą „veiklus jaunimas“.*

Verslas. Nors bendradarbiavimą verslo srityje rodo didelės investicijos abiejose pusėse, dar toli gražu ne iki galo išnaudotos visos jo teikiamos galimybės. Verslo kontaktus reikėtų dar skatinti ir remti organizuojant ES ir Brazilijos apskritąjį stalą.

- *Pirmasis ES ir Brazilijos verslininkų apskritojo stalo susitikimas turėtų įvykti tuo pat metu, kai vyks ES ir Brazilijos politinis aukščiausiojo lygio susitikimas Lisabonoje.*

3. TOLESNI VEIKSMAI

Sparčiai besiplečiantys ES ir Brazilijos santykiai šiuo metu grindžiami 1992 m. bendradarbiavimo pagrindų susitarimu ir 1995 m. ES ir Mercosur bendradarbiavimo pagrindų susitarimu. Tai neišvengiamai riboja mūsų dialogo apimtį ir išsamumą.

Komisijos pirmininko J. Barroso vizitas į Braziliją 2006 m. gegužės mėn. davė naują postūmį mūsų santykiams; pripažinta potenciali bendradarbiavimo įvairiuose sektoriuose¹⁹, nustatytuose 2005 m. balandžio mėn. jungtinio komiteto susitikime, nauda. Pirmasis politinių konsultacijų su Brazilija „troikos“ forma raundas 2007 m. gegužės mėn. buvo surengtas Brazilijos sostinėje.

Pastarosios priemonės rodo didėjančią abiejų pusių susidomėjimą plėsti ir stiprinti bendradarbiavimą daugelyje sričių. Brazilija parodė didelį susidomėjimą tiek pačiu procesu, tiek strateginės partnerystės su Europa plėtojimu.

---

¹⁹ Energetikos, aplinkos, mokslo ir technologijų, jūrų transporto, socialinės politikos, regioninės politikos.

Liepos mėn. aukščiausiojo lygio susitikimas – tai galimybė ES ir Brazilijos santykiams duoti naują postūmį. Siekiant strateginės partnerystės su Brazilija, ilgalaikė ES partnere ir sąjungininke didelės svarbos regione, būtina priėti bendros nuomonės ir susitarimų dėl išsamesnio politinio bendradarbiavimo taikai ir stabilumui tiek mūsų kontinentuose, tiek kitur, skatinti. Strateginė partnerystė sudarys sąlygas sutelkti pastangas kylantiems pasaulinio masto uždaviniams spręsti. Tam būtinas bendradarbiavimu grindžiamas požiūris ekonominiuose ir prekybos santykiuose ir pažanga bendradarbiavimui pasirinktuose sektoriuose. Tam taip pat būtinas tvirtas pasiryžimas plėsti regioninę integraciją, didinti bendradarbiavimą su Mercosur ir siekti sudaryti ES ir Mercosur asociacijos susitarimą. Taigi, ES ir Brazilijos strateginė partnerystė yra labai teigiamas žingsnis tiek ES, tiek Brazilijai, tiek visam regionui.

Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad liepos mėn. įvyksiančiame Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikime ES galėtų priimti pirmus esminius žingsnius strateginės partnerystės su Brazilija link.

Todėl Komisija rekomenduoja:

- *atsižvelgiant į šiame komunikate nustatytus prioritetus, ypač į 2 skyriuje nustatytus esminius elementus, ir*
- *siekiant aktyvinti Europos Sąjungos ir Brazilijos ryšius plečiant politinį dialogą, kad į jį būtų įtraukti visi abiem šalims aktualūs ir pasaulinės svarbos klausimai, stiprinant dvišalį bendradarbiavimą ir prisidedant prie ES ir Mercosur asociacijos susitarimo sudarymo,*

ES turėtų:

- *ES ir Brazilijos aukščiausiojo lygio susitikime Lisabonoje kartu su Brazilija siekti pradėti strateginę partnerystę.*
- *Paraginti Braziliją pateikti savo nuomonę apie tokios strateginės partnerystės apimtį.*

Apie Braziliją glaustai

Politinė ir geografinė informacija	
Oficialus pavadinimas:	Brazilijos Federacinė Respublika
Dabartinis šalies prezidentas:	Luiz Inácio Lula da Silva (nuo 2003 m. sausio mėn., perrinktas 2006 m. spalio mėn.)
Sausumos plotas:	8 512 mln. km ²
Sausumos sienos:	<i>Iš viso:</i> 14 691 km <i>Siena su:</i> Argentina 1 224 km, Bolivija 3 400 km, Kolumbija 1 643 km, Prancūzijos Gajana 673 km, Gajana 1 119 km, Paragvajum 1 290 km, Peru 1 560 km, Surinamu 597 km, Urugvajum 985 km, Venesuela 2 200 km
Gyventojų skaičius:	189 mln. (2007 m.)
Gyventojų skaičiaus augimas:	1,3 % per metus
Urbanizacija:	84 % (2005 m.)
Pagrindiniai miestai:	San Paulas (10,8 mln.), Rio de Žaneiras (6 mln.), Salvadoras (2,6 mln.), Belo Horizontas (2,3 mln.), Fortaleza (2,3 mln.)
Ekonominiai rodikliai	
BVP:	710 mlrd. EUR (2006 m., Eurostatas)
BVP vienam gyventojui:	3 820 EUR (2006 m., Eurostatas)
BVP augimas:	0,5 % (2003 m.), 4,9 % (2004 m.), 33,3 % (2005 m.), 3,5 % (2006 m.)
Infliacija:	14,8 % (2003 m.), 6,6 % (2004 m.), 6,8 % (2005 m.), 4,6 % (2006 m.)
Einamosios sąskaitos balansas:	0,8 % (2003 m.), 1,9 % (2004 m.), 1,7 %

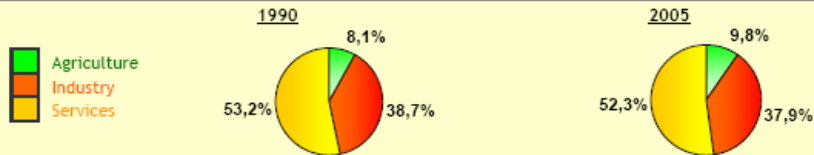
	(2005 m.), 0,7 % (2006 m.)
Eksportas į ES:	26,2 mlrd. (2006 m.) = 22 % viso eksporto; 1,9 % viso ES importo
Importas iš ES:	17,7 mlrd. (2004 m.) = 22 % viso importo; 1,5 % viso ES eksporto
ES investicijos Brazilijoje:	59,2 mlrd. EUR (2002 m.), 76,3 mlrd. EUR (2005 m.)
Rinktiniai socialiniai rodikliai	
Neraštingumo lygis:	11,5 %
Gyvenimo trukmė:	71 metai (2005 m.)
7–24 metų amžiaus grupės mokyklos lankomumo lygis:	Pradinis (7–14 metų): 96 % (2005 m.) Vidurinis (15–17 metų): 46 % (2005 m.) Aukštasis (18–24 metų): 22 % (2003 m.)
Skurdo lygis:	36,3 % (2005 m.); (ypač didelis skurdas: 10,6%)
Kūdikių mirtingumo lygis:	20 tūkstančiui naujagimių (2005 m.)
<i>Gini</i> koeficientas:	0,61 = aukštas (0 reiškia absoliučią lygybę, o 1 – absoliučią nelygybę)

Šaltiniai: Eurostatas, *Banco do Brasil*, Pasaulio bankas, Briuselio aplinkos valdymo institutas (IBGE), Tarptautinis valiutos fondas, JT Ekonomikos komisija Lotynų Amerikai ir Karibų jūros šalims (UN-ECLAC)

BRAZIL - TRADE AND INVESTMENT FIGURES

Population	188,8 Mio inhabitants (IBGE 2007)					
Area	8.512 (1000qkm)					
Gross domestic product	2006	710 Bn euros	Exports-to-GDP ratio:	14,9	% in 2005	
GDP per capita	2006	3.820 Euros				
(IMF, World Economic Outlook)			2003	2004	2005	2006
Real GDP (% growth)			0,5	4,9	3,3	3,5
Inflation rate (%)			14,8	6,6	6,8	4,6
Current account balance (% of GDP)			0,8	1,9	1,7	0,7

GDP BY SECTOR

Source: World Bank (WDI)

BRAZIL MERCHANDISE TRADE WITH THE WORLD

Source: IMF (Direction of Trade Statistics)

* excl intra EU Trade

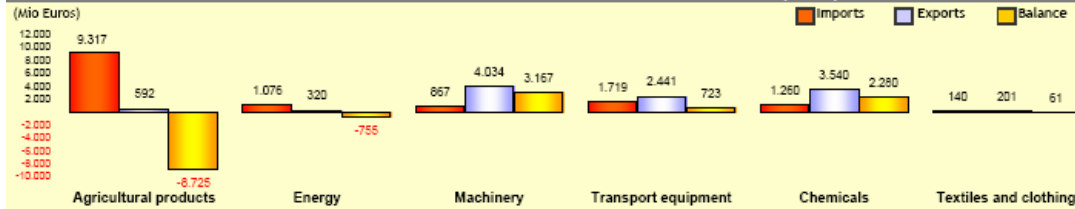
EU25 MERCHANDISE TRADE WITH BRAZIL

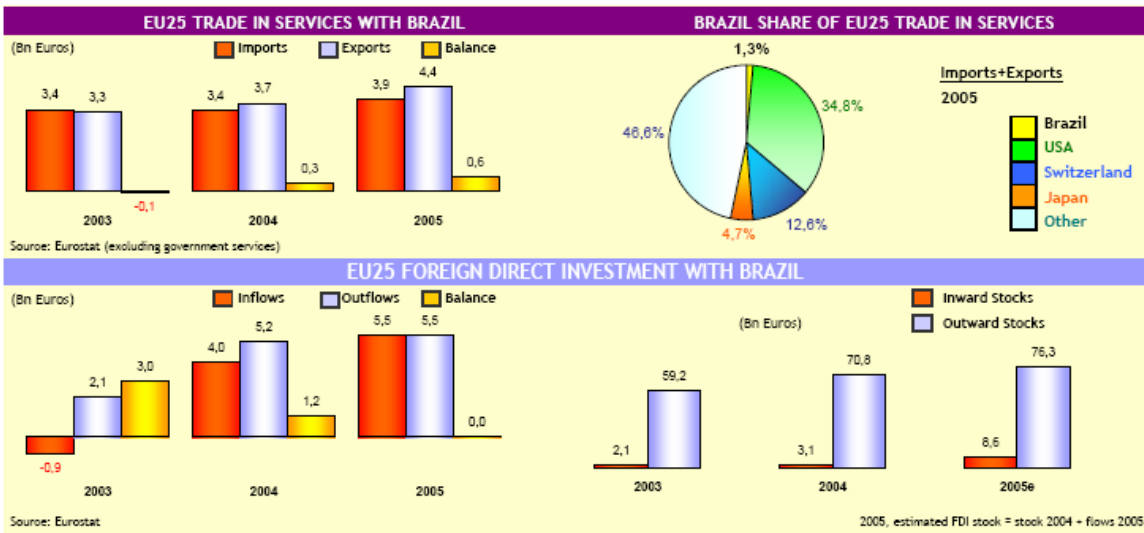
Source: Eurostat, statistical regime 4

% OF THE WORLD *	2001	2003	2005	% OF EU TOTAL	2002	2004	2006
Imports	1,23	0,90	0,97	Imports	1,92	2,05	1,94
Exports	1,29	1,34	1,52	Exports	1,74	1,46	1,52

EU25 MERCHANDISE TRADE WITH BRAZIL BY PRODUCT (2006)

Source: Eurostat, statistical regime 4

DG TRADE-H3 SLG/CG/DS

12 March 2007